

LA GALERIA

art

JOAN ABELLÓ JUANPERE
 jabello@eina.cat

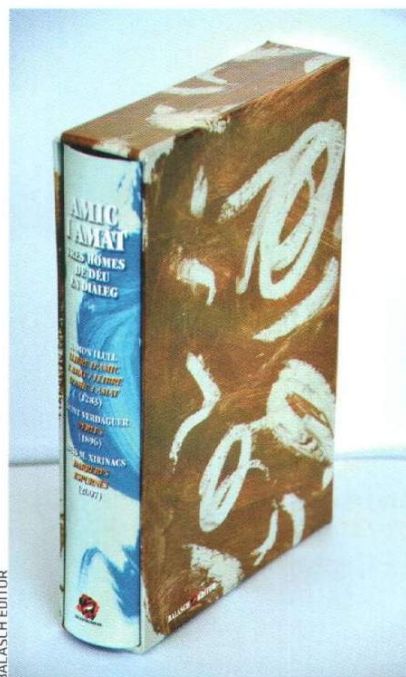
Art en un llibre de revoltats

Passat el tràngol de les festes natalícies, de Cap d'Any i Epifania, de tradició bastant recent pel que se'n informa des del mateix setmanari en números passats –l'any 379 d.C. fou l'última edició del *Sol Invictus* a Roma, festa anul·lada i suplantada pel posterior i més seriós Nadal i la cua que el segueix– ningú se'n recorda dels dubtes angoixosos a l'hora de triar regals! Personalment, i com que em considero del sector, sempre he triat llibres, com a víctimes. No són tan cars com les joies, i gràcies al disseny gràfic, matèria que s'imparteix en qualsevol Escola Superior de Disseny que es preui, queden com a tals en cas de no ser llegits, cosa que passa ben sovint.

I un dels que m'ha fascinat més, per la seva utilitat a tal fi, i pel seu contingut il·luminador (aquestes festes també són proclius a pensaments transcendents i a promeses de benestar espiritual i material després ben poc seguides) és un voluminós i ben ornat llibre per l'artista Sergi Barnils: *Amic i amat. Tres homes de Déu en diàleg* de Ramon Lluç, Jacint Verdaguer i Lluís M. Xirinacs. Una edició de Lluís Busquets per a Balasch editor, que, tal com avisen, trepitja terreny sagrat i segueix la vella complicitat entre l'art i la societat civil per revisitar una experiència d'amor. A més, afegiria que molt polèmic, perquè la relació d'aquests autors amb el nostre cànon, malgrat els anys que d'algun d'ells ens separen, encara crea guspies de desconfiança.

Un luxe de llibre que vol cloure el setè centenari de la mort de Ramon Lluç (1316-2016), a partir de l'ús i contacte que han tingut els col·laboradors, voluntaris o no, amb el cèlebre *Amic i amat* de l'il·luminat polígraf mallorquí. Segons l'editor, una mena de versió anticipada de *powerpoint* medieval.

Un fil per randa que uneix des de l'artista Barnils als eminents escriptors. Bar-

BALASCH EDITOR

Amic i amat. Tres homes de Déu en diàleg és un testimoni de tres personalitats radicals: Lluç (1283), Verdaguer (1896) i Xirinacs (2007). Una edició de Lluís Busquets i Grabulosa, publicada per Balasch Editor i amb obra plàstica de Sergi Barnils. Nova proposta del mític editor dels desapareguts i imprescindibles Llibres del Mall.

nils, que el proper 19 de gener inaugura una mostra a l'Espai Volart de Barcelona, és més exposat i conegut al nord d'Itàlia que al país d'origen, més ben dit del de residència, perquè va néixer a Bata quan era colònia espanyola i no república independent, com fou a partir de 1968. I un empelt de la història recent de la plàstica italiana, a partir de la *transavanguardia* és patent en el seu llenguatge, encara que en l'obra sobre paper, que acompanya el llibre, alguna petjada del Miró i Tàpies més polític és visible. Esperem la proposta del projecte *Maran ata* a l'espai Volart de la Fundació Vila Casas. Ell també parteix d'una conversió personal a partir d'*Amic i amat*. I que, és clar, il·lumina la seva obra plàstica.

L'edició d'*Amic i amat* és el mirall, on es reflecteixen els següents textos de Verdaguer i Xirinacs, escrits en circumstàncies personals de crisi i a la fi de la vida dels dos místics escriptors. 366 versicles (*verses*, en diu ell en el "pròleg") o petits poemes en prosa o "metàfores morals" segons el mateix Lluç. Un diàleg de difícil avaluació entre home, Déu i amor. Una prosa la de Lluç, així com el seu pensament, que actuen de pont entre el món llatí i el món àrab, necessitat tant actual ara com aleshores.

Jacint Verdaguer, rellegirà *Amic i amat*, en tràgiques circumstàncies, quan ja tancat a La Gleba, a finals de 1894, acceptarà la invitació del seu amic i protector, l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria, perquè passés uns dies a Miramar. Allí es trobarà una edició promoguda justament per l'Arxiduc, que literalment devorà. Fruit de l'espiritual digestió són *Les Perles* (1896), un dels textos que dos preveres salvaran del seu llit de mort, i per primer cop Busquets fa correspondre sempre *Les Perles* o glosses de Verdaguer amb els versicles de Lluç.

I la proposta més actual, potser la més esfereïdora i enigmàtica. Si encara una aura de misteri i incomprensió envolta la figura de Xirinacs és per la desconeixença dels seus escrits (custodiats a la Fundació Randa, que ell va crear) i a les postures polítiques contràries a l'*establishment* de l'època. Actituds com la plantada a la plaça Sant Jaume el 2000, demanant una Assemblea dels Països Catalans, amb l'esperit unitari que després ha inspirat l'ANC, o el seu suïcidi, o altrament dit, lliurament a la divinitat, són suggeridors i a la vegada colpadors. L'edició de la seva última obra *Darreres espurnes* (2007), i la propera biografia que Busquets publica en aquesta mateixa editorial són aclaridores del mite i del seu sistema: *Globàlium*.